

UDENRIGSMINISTERIET
Nordgruppen

NFG j.nr. 400.M.26
Dato: 23. april 2009

Svar på Folketingets Europaudvalgs spørgsmål nr. 2 ad KOM (2008) 0469 til udenrigsministeren af 13. oktober 2008 vedr. handel med sælprodukter:

Spørgsmål:

Ministeren bedes - som lovet på Europaudvalgets møde den 10. oktober 2008 - oversende et notat, der beskriver, hvorvidt Kommissionens forslag om handel med sælprodukter er i overensstemmelse med gældende WTO-regler.

Svar:

Udenrigsministeren gav den 12. november 2008 et foreløbigt svar på ovennævnte spørgsmål som følger: ”Som en del af Kommissionens almindelige kvalitetskontrol af lovforslag vurderer Kommissionen spørgsmålet om WTO-medholdelighed. Rådets Juridiske Tjeneste er i den foreliggende sag blevet bedt om en vurdering af samme spørgsmål. Udenrigsministeriet vil afvente denne vurdering, inden der tages endelig stilling til spørgsmålet. Det ønskede notat oversendes til Europaudvalget, når vurderingen foreligger”.

Rådets Juridiske Tjeneste har udtalt sig om Kommissionens forslag til forbud mod handel med sælprodukter KOM (2008) 0469. Rådets Juridiske Tjeneste har udtalt sig om sælforordningsforslagets overensstemmelse med WTO-retten i den rådsarbejdsgruppe, som behandler Kommissionens forslag til forordning om handel med sælprodukter. Kommissionen har efterfølgende suppleret Rådets Juridiske Tjenestes vurderinger. Det bemærkes, at der efter udtalelserne er afgivet har været drøftelser om justeringer i forordningsforslaget bl.a. for at gøre dette mere WTO robust. Efter Udenrigsministeriets opfattelse har Rådets Juridiske Tjeneste og Kommissionen behandlet de væsentligste spørgsmål.

Udenrigsministeriet har på den baggrund foretaget en overordnet vurdering af, hvorledes forordningsforslagets forbud mod omsætning i samt import til, transit gennem og eksport fra EU af sælprodukter skal bedømmes efter WTO-retten.

Efter Udenrigsministeriets opfattelse vil forbuddet sandsynligvis være omfattet af en eller flere af WTO-aftalernes generelle frihandelsbestemmelser. Navnlig vil forordningsforslagets generelle handelsforbud og den tilknyttede certifikatordning for sælprodukter, der opfylder kravene til humanjagt, kunne være omfattet af artikel III, stk. 4, som indeholder et forbud mod

at stille importerede produkter ringere end lignende indenlandske produkter. Det kunne være tilfældet, hvis det antages, at sælprodukter, der opfylder kravene til humanjagt, og sælprodukter, der ikke opfylder disse krav, må anses for at være "lignende produkter". Det kunne endvidere være tilfældet, hvis et WTO-medlem, f.eks. Canada eller Norge, kan godtgøre, at det i praksis er vanskeligere at opnå humanjagtcertifikater for sælprodukter, der importeres fra tredjelande, end for sælprodukter, der produceres i EU. Hertil kommer, at det er sandsynligt, at forordningens importforbud vil være omfattet af artikel XI, stk. 1, i GATT 1994, som indeholder et generelt forbud mod kvantitative importrestriktioner mellem WTO-medlemsstaterne.

Det er i så fald nødvendigt, at EU kan dokumentere, at forbuddet i sælforordningsforslaget, uanset at det udgør en begrænsning i frihandelen, kan retfærdiggøres af et af de hensyn, der fremgår af undtagelsesbestemmelsen i artikel XX i GATT.

I fremsættelsen af forordningsforslaget (KOM (2008) 469 endelig) anfører Kommissionen, at forbuddet er begrundet i hensynet til beskyttelse af den offentlige moral, der nævnes i artikel XX(a). Forbuddet begrundes således med, at sæljagt, der indebærer unødigt lidelse for sælerne, betragtes som moralsk forkasteligt i EU. Det nærmere omfang af denne moralundtagelse er imidlertid uklar, og der foreligger ingen praksis fra WTO's tvistbilæggelsesorganer, der anerkender, at WTO-medlemmer har mulighed for af hensyn til den offentlige moral at varetage dyrevelfærdshensyn i andre WTO-medlemslande.

Hvis sælforordningsforslagets forbud kan siges at være begrundet i hensynet til den offentlige moral, er det endvidere nødvendigt, at EU dokumenterer, at forslaget er nødvendigt for at beskytte den offentlige moral, dvs. at hensynet til den offentlige moral ikke kan varetages ved en mindre handelsrestriktiv foranstaltning. I den forbindelse bemærkes, at et næsten ubetinget forbud mod handel med sælprodukter alt andet lige vil være mere restriktivt for handelen, end en ordning, der tillader handel med visse typer sælprodukter, der ikke strider mod den offentlige moral. Et importforbud betragtes traditionelt som et af de mest restriktive handelsinstrumenter, og det vil derfor være tilsvarende svært at dokumentere, at en sådan restriktion er nødvendig. Det kan anføres, at indførelse af f.eks. en mærkningsordning for sælprodukter også varetager hensynet til den offentlige moral, idet forbrugere på den baggrund vil have mulighed for at fravælge sælprodukter, som er produceret i strid med dyrevelfærdsmæssige standarder, og at en sådan mærkningsordning er mindre indgribende for frihandelen end et forbud. Det kan på den baggrund ikke udelukkes, at en mærkningsordning i det konkrete tilfælde vil kunne anses for tilstrækkelig til beskyttelse af den offentlige moral.

Sammenfattende er det Udenrigsministeriets vurdering, at visse aspekter af forordningsforslaget sandsynligvis vil være omfattet af WTO-rettens frihandelsbestemmelser. Om forordningsforslaget kan begrundes i hensynet til den offentlige moral, og om forslagets forbud er nødvendigt, beror på en konkret vurdering, der i sidste ende skal foretages af WTO's

tvistbilæggesorgan. Hertil kommer, at forordningsforslaget som nævnt rejser retlige spørgsmål, som tvistbilæggesorganet ikke tidligere har haft lejlighed til at forholde sig til. Det er af disse grunde efter Udenrigsministeriets opfattelse særdeles vanskeligt på nuværende tidspunkt at vurdere, hvorledes en sag om forordningens WTO-medholdelighed i givet fald vil blive afgjort af WTO's tvistbilæggesorgan.

Det bemærkes afslutningsvis, at det er uvist, om der rent faktisk vil blive indledt en sag ved WTO's tvistbilæggesorgan om forordningens WTO-medholdelighed. Det er således usikkert, om de WTO-medlemmer, der berøres af forordningen, dvs. navnlig Canada og Norge, ønsker at rejse spørgsmålet ved WTO's tvistbilæggesorgan, henset til de omfattende økonomiske og administrative omkostninger, der er forbundet med indledning af en sådan sag, og til usikkerheden om udfaldet. Hertil kommer, at de pågældende WTO-medlemmer, selv hvis de vinder en eventuel sag ved WTO's tvistbilæggesorgan, ikke vil kunne tvinge EU til at ophæve forbuddet, idet EU i sidste ende vil kunne vælge at betale sig fra overtrædelsen, herunder fx ved toldkoncessioner på andre områder.